Ч. 267. Чернівцї, середа дня 4. (16.) грудня 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

за „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.
Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся з Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)
Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Промова п. Ол. Барвіньского.

Дня 5-го грудня с. р. промавляв в радї державній п. Ол. Барвіньский в справах таких, що обходять і Буковинцїв. Тому ми подаємо єго промову дословно.

Скріпленє народної господарки.

П. Барвіньский казав: „При значних жаданях, які тепер ставить держава до податників, треба лиш похвалити засаду, якою руководить ся адмінїстрация фінансова, імєнно, що скріпленє народної господарки єсть також скріпленєм господарки фінансової. Не потреба розводити ся над тим, що спроможність людности дійшла вже не лиш до границї можливости, але що і зі сторони держави треба конче поради, щоби сили податників не підтяти і не ослабити зовсїм. Звістно загально, що особливо хлїборобске населенє знаходить ся від многих лїт в такім лихім положеню, яке трудно собі видумати, і що та хлїборобска криза прибрала вже характер хронїчний. В наслїдок того низші верстви народу страшно зубожіли і попали у велику нужду, що особливо в краях з рільничим характером, як н. пр. Галичина, показує ся різко. Нужденні відносини і критичне положенє економічне хлїборобской людности описувано тут в сїй високій палатї при ріжних нагодах не лиш з нашої сторони, але також говорили о тім і посли з польских лавок. Від загальної кризи хлїборобскої потерпіла також і більша посїлість; в розвою господарства рільного настала в неоднім напрямі застоя, ба, навіть і упадок, що відбило ся некористно також і на материяльнім положеню селян і хлїборобских робітників. Значне число сїльскої людности стратило вигляд оснувати собі безпечне економічне істнованє і добити ся в будучности до лїпшого положеня в житю. В тім лежить найглубша причина еміґрациї цїлими масами, котрої усуненє належить до найважнїйших задач теперішної аґрарної полїтики, бо она приносить шкоду не лиш хлїборобскій продукциї і поодиноким селянам, але й державі. Средства полїцийні і тим подібні перешкоди, які ставить ся еміґрантам, не спинять того лиха, так само, як і ті справозданя о великій нуждї і сумнім положеню еміґрантів, що надходять із заграницї, опамятують лиш не многих і відстрашують їх від судьби їх попередників.

Тут мусить держава прийти енерґічно в поміч і підпомогти упадаючій людности хлїборобскій. Певно, що довершені тут великі законодайні дїла, як поступованє в цивільних процесах, реформа податкова, і другі принесуть якусь пільгу і хлїборобскій людности; але то дасть ся аж з часом почути.

Треба передовсїм дати селянам важність видобути ся з їх економічно непевного і суспільного відокремленого становища. В тій цїли треба би конче виготовлені вже предложеня о стоваришенях селяньских вставити при нарадї над буджетом мінїстерства рільництва і зробити з них закони, щоби сойми в надходячій сесиї могли ухвалити відповідні закони краєві. Лиш зорґанїзовані селяни могли би заспокоїти відповідно оправдану потребу рільництва, жадаючи дешевого гіпотечного і особистого кредиту, лиш тим способом можна би селянам дати нагоду набувати ґрунти, щоби не оставались без хлїба і не сходили на пролетаріят, лиш в стоваришеня зорґанїзованим селянам можна би допомочи до сплати довгів гіпотечних і до переведеня мелїорацний.

В тій цїли було би дуже великої ваги заснованє центральної каси спілкової для піднесеня спілкового кредиту, як то стало ся в Прусах законом з дня 15 червня 1895, до котрої приступила держава з пять мілїонами марок в трипроцентових листах довжних яко капіталом оборотовим.

Що найбільше спонукує селян до еміґрациї, до покиданя своєї вітчини, то по найбільшій части не вже наставша материяльна нужда, бо найбіднїйші не рушають ся з місця, але обава, що настане така будучність. Тим і поясняє ся, длячого як-

---

5)

МАРТА.

Оповіданє
Володимира Лавровского.

(Дальше).

Втїкаючи, думала пімстити ся сама над собою. Шукала сеї пімсти: Поставила собі за цїль, стати будь-що-будь богатою і впити ся розкошю иньшого житя і знищити себе в сей спосіб. Бачила я нераз, як від мого голосу дрожали на концертї слухачі — менї бажало ся потрясти ними тепер до живого: стати першою богинею нашого театру. Свої ще мене до сего підмовили і от ви мене бачите, як прощаюсь сьогодня з новим сьвітом — та сама що перше.

Вірте мені, та саміська я, що була перше... Лише скучнїйше і тяжше стає менї житє і щораз дужше стаю себе саму ненавидїти... Он гледжу у сьвіжу і здорову глубину пізного вечера, огортаю одним поглядом безчисленну силу півсонного сьвітла — яка туга обнимає серце! Бачите, менї ще все захочуєть ся того золотого берега: слухати хорошо римованих стишків Орловского... Не божевілє се?!

Марта встала і я встав: вона незвичайними очима глядїла на мене — губи еї ширшали, нехороший усьміх виступав на лицю, а ніжні мускули дрожали.

— Що вам?

— А знаете яка я, що вам так просто, висказала ся! Як сьміє чоловік повірювати комусь своє нужденне я? Ви сьмієте ся з мене і погорджуєте мною?! Ах, я ґадала, що менї легше стане...

Она впала опять у крісло, закривши лице обома долонями. Марта плакала — — —

Тихо вчинило ся нараз. В великім городї чинить ся глубока тишина на один удар, коли вибє десята вечер. Се настає ніч — зачиняють ся брами камяниць, одні по других і всьо спочиває. Лише з осередка доходить однозвучний, глухий, глубокий гуркіт; гуде і не втихає поза північ.

Я подав Мартї руку і більше еї не бачив. Она виїхала на другий день з Відня. Мабуть у Парижь...

* *
*

Не тямлю вже коли, стрічав я в однім з більших наших міст інтересну пару: в нього було лице жовте, з зеленавою закраскою і з незатертим слїдом тяжких фізичних мук, мабудь після якоїсь невилїчимої хороби. Він ішов спершись на еї рамя, з виглядом строгости і важности, якою визначають ся всї хорі. Она вела його під руку, струнка і горда. Нї одною чертою лиця не рухнула, ішла зі стягненими губами і нїма, як викована з каменя, рухала ся подібно тій машинї, що ввели еї раз в хід. Була молода, хороша і здорова і пильненько обминала людий... Він натомісць часто-густо ставав: щось його, видно, тягнуло до сеї клопотливої юрби, що роїла ся і текла улицями, і до того житя, що хоч-не-хоч виривало ся йому з під рук. Однак кріпке рамя товаришки вело его, він повинував ся — мовчки йшов дальше поруч неї.

Так можна їх було стрічати день в день. Всьо десь їх знало, затямило собі і говорило о тій інтересній парі. Дехто пускав несотворені річи в обіг: прозивали еї недоступною, злющою і лихою; то знов розказували про самопожертвованє, з яким відносила ся до хорого і про тяжкі офіри, що їх приносила йому день в день. „Она бажає посьвяти,“ говорили люди, дивлючи ся в пару великих очей, в котрих горів чудовий огонь.

Одного дня бачили ми, як вільною ходою ступала за домовиною: він помер... З тої хвилї щезла женщина без слїду — сьвіт про ню забув. —

Прийшло ся менї мимоволї відновити в памяти сей образ, що давно минув: я бачив недавно щось подібне. Лише, що він був горбатий і малий, з парою палких, чорних очий, що немилосерно муштрували кождого, з ким улицею стрічали ся. Його груди дихали скоро і немічно, на блїдім лици горіли два червоні пятна, в острих кутах синявих губ лежало щось визиваюче, при тім кипіла там невтихаюча жажда, з чим гармонїовали ніздря, що филюючи, жадно ловили кріпкий, осінний воздух.

Я перебіг і глянув в його лице. Він змірив мене і не спустив очий — я відвернув ся, не побачивши його товаришки...

Они минули мене і я глядїв їм тепер в плечі. На його короткій спинї сторчав острий

раз найсильнїйші і морально найлїпші селяни еміґрують.

Спосіб до того.

Єсть загально признаним фактом, що теперішна нужда хлїборобскої людности стоїть в тїсній звязи з розвоєм всїх економічних і суспільних відносин і що єї не дасть ся усунути борзо яким небудь способом, лиш що то може стати ся тревалим, систематичним співдїланєм держави з репрезентантами рільництва і промислу. Поодинокі мінїстерства, особливо же мінїстерство рільництва, зелїзниць, торговлї і мінїстерство справ внутрішних мають важну задачу до переведеня на поли аґрарної полїтики при постійно збільшаючім ся числї людности і погодити з собою матеріяльне добро та спроможність хлїборобского населеня з вимогами держави. Щоби відповісти сїй задачі, мусить правительство старати ся о то, щоби сирий добуток хлїборобский заєдно збільшав ся, щоби чисті доходи по можности підносили ся, та щоби клясам народу займаючим ся хлїборобством добре вело ся.

Вже в комісиї буджетовій піднесено конечну потребу підвисшеня фонду мелїораційного, щоби продуктивну силу в землї, яка у нас в Галичинї ще в значній части лежить відлогом, всїми можливими способами використати, аби тим піднести видатність рілї і пасовиска, годівлї рогатої худоби, овець і коний та піднести і иньші галузи господарства рільного, що находять ся в розвою. Під сим взглядом обходять ся з Галичиною все ще по мачошиному, де як-раз треба би інтензивнїйшого підношеня науки рільництва і піднесеня годівлї худоби.

Нові дороги.

При першім читаню прелїмінаря державного порушив я справу полїпшеня і зробленя дешевшими средств комунїкаційних, через що далось би осягнути піднесенє чистого доходу рільничого. Правительство мусить преці зачисляти до найважнїйших аґрарних задач теперішности і старанє о заведенє добрих і дешевих средств комунїкаційних. Правда, що в послїдних роках богато в тім зроблено, але й остало ся ще немало до зробленя. Під сим взглядом мушу звернути увагу п. мінїстра зелїзниць і промовити слово за тарифовою пільгою для рільничих артикулів, що для індивідуальних, економічних відносин Галичини єсть услівєм житя. Але й вибудованє догідних до їзди доріг, особливо же виготовленє сїти доріг водних, через що би утворено для рільництва найдешевші средства комунїкаційні, має для неї особливше значінє. (Голоси: Так єсть!).

Мушу тут піднести, що Галичина в наслїдок довголїтного занедбаня під взглядом средств комунїкаційних більше покривджена, як які небудь иньші в радї державній заступлені королївства і краї. Не хочу томити вис. Палату числами, хоч маю їх під рукою; але се знаний факт, що від 20 лїт сїти доріг державних в Галичинї не збільшено, і що правительство обмежає ся лиш на консервованє тих, які суть. Ся обставина, що Галичина займає під взглядом сїти доріг дванайцяте, отже трете з кінця місце, нехай служить за доказ, що наш край упослїджають. Особливо же цїла північна сторона Галичини не має нїяких доріг державних, ба, єсть дванайцять повітів (межи ними пограничні повіти Камінка, Сокаль, Збараж і другі), де не видко анї одного кільометра доріг державних. Але й в других повітах пограничних (як Броди, Рава, Жовків і иньші) відносини комунїкаційні не лїпші. Отже ясна річ, що доповненє сїти доріг державних в Галичинї доконче потрібне, а що автономичні тїла: край, повіти і громади не в силї з власного гроша уладити лїпше відносини комунїкаційні, то мусить тут безусловно взяти ся до того енерґічно держава. На жаль правительство в полїтицї комунїкаційній не руководить ся інтересами комунїкаційними, лиш звичайно стратеґічними і иньшими взглядами. Коли отже правительство хоче поправити економічне положенє нашого краю, коли хоче двигнути продукцию і торговлю, забезпечити загальне добро, скріпити податкову силу людности, а при тім і піднести відносини санїтарні та безпечність нашого бідного краю, то інтерес держави вимагає того, щоби зарадити довголїтному занедбаню і кривдженю нашого краю а не обмежати ся лиш на консервованє істнуючих доріг, а взяти ся і до будови нових. Коли-б правительство хотїло поставити нашу вітчину лиш з краями під сим взглядом мірно розвиненими, як Чехи і Морава, то треба би в Галичинї побудовати бодай 30.000 кільометрів нових доріг державних. Так виглядає то більше увзглядню ванє нашої вітчини, о котрім тут деколи торочить ся.

Але коли нужда серед хлїборобского населеня в Галичинї виступає загально, то панує она особливо в пограничних повітах, де правительство через будову доріг могло би зубожілій і остаючій без роботи людности дати нагоду заробити собі конечний кусник хлїба, і таким способом можа би усунути горячку еміґрацийну. Позволю собі длятого поставити слїдуючу резолюцию:

Взиває ся ц. к. Правительство взяти зріло під розвагу доповненє сїти додіг державних в Галичинї в спосіб відповідаючий інтересам держави і краю, а потрібний на ту цїль кредит вставити до прелїмінаря буджетового на рік 1898.

Положенє духовеньства.

Нужда рільничої людности в Галичинї стала ся також причиною значного погіршеня матеріяльного положеня духовеньства. Загальна криза аґрарна діткнула також і духовеньство, котре більшу часть своїх доходів побирає з рільництва, а побори конґруальні походячі з ери йосифіньскої стали ся вже давно анахронїзмом. Коли зважить ся, що греко-католицкі сьвященики суть звичайно подружені і поблагословлені численним потомством, то можна собі легко уявити їх сумне матеріяльне положенє. А серед сих невідрадних обставин сповняють они свій незвичайно одві-

---

кут горба. Она йшла з ним під руку, однак дещо позад — він тягнув єї. Хід єї був неневний та боязкий. І та женщина обминала погляду людий.

Я ще раз перебіг сю пару, однак знов не міг стрінути ся з єї лицем — так його пильно прятала. Знов станули їх плечі передо мною: тяжкий, повільний хід горбуна і поли його довгого сурдута, що телїпали ся аж поза колїна і єї вузенькі плечі, з немічно опущеною лївою рукою. Єї голова стояла окутана в хустку з чорної волїчки і з поза хустки вилазив конець темної коси.

Небавом щезли они в гуртї людий і я їх уже більше ту не стрічав.

* * *

За те стрінув ся я случайно з ними деінде в їх власній хатї, завдяки одному з моїх товаришів, Трушеви. Марко Труш саме познакомив ся був тодї з новим чоловіком (знакомити ся з новими людьми, се Трушівска хороба), з Остаповим і попросив мене оглянути сьвіжу, як казав, „рожу.“ Ми зійшли ся в однім шинку на вехіднім передмістю, замітнім з чорних, та брудних комнат, тяжкої атмосфери у внутрі, та зеленокого кельнера, що кланяючи ся, витирав раз враз підлогу підошвами. В переднїй комнатї пили і кричали італїяньскі робітники, в задній виґрaвав дрожачими пальцями шістьдесятилїтний старець (якийсь пенсіонований капітан) свою улюблену Луцию з Лямермуру на пянїнї, поволеньки і докладно, проклинаючи Ваґнерів і всяку йому подібну „дрянь,“ що з музики робить галицкий ярмарок.

Розсїли ся ми в задній комнатї і алькоголь явив ся на столї. Широкоплечий Марко Труш, з великою головою і довгою рижою бородою, погорблений, з парою кругленьких чорних очий, що неспокійно вертїли ся і заєдно губили ся, — наливав брудними, немитими руками вино, підсував кождому під ніс склянку і кликав:

— Пий! — Була на ньому одежина табачкового цьвіту, витертий синий креват сьвітив ся під брудним ковнїром. Мав трийцять і пять лїт. З того пятнайцять вчив ся, як казав, що раз нових дотепів модерної медицини. За дня спав, а коли погас сьвіт, являв ся правильно в шинку; пив і був ся щасливим..

— Пий і не сопи, як ковальский міх! — звернув ся Труш до сьвіжої рожі, що звала ся Остаповим. Сей припмокнув, лопнув кулаком об стіл — опісля випорожнив склянку, а втопивши руки в кишенях став перебирати дрібними. Він поправді сопів, як міх ковальский: кашляв, а хапаючись обіруч за край стола, з трудом віддихав дихавичними грудьми. Набренїле його лице ще дужше пучнявіло і заходили сльозами мутні очи. Відки він був, нїхто не знав з того товариства, де що вечора перебував сей чоловік. Виринув сему дві недїлї під вечір, мов з землї, станувши між ними.

— Я Остапів, Пантелеймон Яковліч, настоящий руский — казав тодї, глипнувши косо зпід опухлих повік жовтавими білками. Опісля розговорили ся оба з Трушом, запили ся — і зійшли ся. Грубі, жилаві його руки: товста шия з сорочкою незастегнутою в горі; кілька ясних волосків на горішній губі і довге, ясне волосе, що злїплене спадало на товстий карк; його пустий сьміх, та голосна бесїда; грубі слова котрими ганьбив — всїх і вся, а найбільше панів, ба навіть прикмета вічно припмокувати губами, — подобали ся ту в шиночку. Бачили його і по других шинках; та найбільше плентав ся він між італїяньскими робітниками. Як жив і що робив, нїхто сього не знав... Знали, що голосно толкував по шинках про Маркса, Бакунїна і Чернишевского і називав стіл, при котрім розправляв, своєю „кафтедрою“. Чванив ся, що вміє взяти в руки мітлу зимою і на рінґах підмітати снїг не гірше, чим з пером в руках „ушкварити“ статейку против буржуазних брехунів.

— Ти нам містичним своїм і баків не забеш! — толкував йому на се Труш. — Одже, пий, сопи і весели ся, а передовсім мовчи!...

Труш любив сам говорити. Сила він вже не наговорив ся в житю! Дня він бояв ся і оминав його мовчки і важно — за те, скоро настала ніч, буяла його фантазия і брали ся відкись слова...

Саме розказував нам історию, як штудерно піддурив дирекцию одної народної сцени на форшус. Труш написав був траґедию під заголовком „Каїн.“ Саме недавно зійшли ся ми були в тій отсе комнатї і він нам єї перечитав. На протяг двох годин перенїс Труш наші гадки в

чальний і руйнуючий здоровле уряд, суть не лиш душпастирями і вихователями народу але й по найбільшій части безплатними учителями релїґії в школах народних та ведуть метрики. Ся послїдна чинність завдає їм не лиш трудну і повну одвічальности задачу, але они й мусять ще численні викази метрикальні доставляти властям власним коштом та в сїй своїй дїяльности урядовій не мають навіть права до вільного порта.

Коли-ж сьвященик через сї невідрадні обставини мусить з своєю родиною цїле житє бідувати. а нераз зовсїм не годен забезпечити своїм дїтям чи то відповідне виховане, чи якийсь инакший спосіб до житя, то страшна нужда по смерти голови родини виступає зовсїм природно ще яркійше, через що єго родина стає нараз без хлїба і хати і сходить майже на жебраків. Хто колись в житю був сьвідком такої розриваючої серце сцени, той певно того не забуде і зрозуміє, як потрібне то кликанє о поміч, яке тепер проявило ся загально і голосно серед духовеньства жадаючого полїпшеня і обезпеченя свого материяльного положеня та заосмотреня своїх вдовиць і сиріт.

Позволяю собі длятого приступити до високої президиї сеї вис. Палати з просьбою, щоби закон о конґруї з поправками, предложеними п. справоздавцем, д-ром Фуксом, за що тут за єго прихильність висказую найщирійшу подяку, поставлено і залагоджено разом з мінїстерством віроісповідань. Рівночасно звертаю ся з просьбою також і до вис. правительства а особливо до п. мінїстра віроісповідань і п. мінїстра фінансів, щоби они до висказаного мною підчас дебати над законом пенсийним для вдовиць і сиріт по урядниках бажаня в справі предложеня пенсийного закона для вдовиць і сиріт по греко-католицких сьвящениках віднесли ся прихильно і, зробивши дослїди, предложили дотичний проєкт як найскорше до конституцийного трактованя. (Оплески).

А тепер позволю собі поставити слїдуючу резолюцию:

„Взиває ся ц. к. правительство вставити в дорозї додаткового кредиту на рік 1897 одноразову суму по 50.000 зр., разом 150.000 зр. для надїленя істнуючих в греко-католицких епархіях, перемискій і станїславівскій, та в греко-католицкій архієпархії львівскій фондів для вдовиць і сиріт по греко-католицких сьвящениках та предложити до конституцийного трактованя.“

Тим способом можна би гірку долю вдовиць і сиріт по греко-католицких сьвящениках, котрі присьвячують свою службу державі, бодай в части зменьшити. (Голосні слова признаня.)

Позаяк сьвященик крім своїх душпастирских обовязків сповняє також урядові обовязки для держави, то позволю собі припоручити як найгорячійше прихильности п. мінїстра зелїзниць висказане тут вже кілька разів бажанє, щоби їм видано урядові леґітимациї для їзди на ц. к. зелїзницях державних.

(Дальше буде).

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 15-го грудня 1896.

Громадскі вибори в Чернівцях розрухали трохи наше місто. Всї цїкаві, як властиво все скінчить ся: не цїкаві лише лїберали, бо видять уже свій недалекий конець. В третім колї вийшли лише два їх кандидати, і то лише тому, бо вже не було контр-кандидатів. Хто знає черновецкі обставини, той не мало здивує ся, як могли лїберали так упасти в третім колї, де власне вибирають найбільше жиди. Та ся невдача многоважна, бо означає, що і в Чернівцях господарка лїбералів стає не симпатична. Коли в третім колі удало ся з тяжкою бідою і з ласки контр-кандидатів вибрати двох лїбералів, то в другім колї, котре вчера вибрано, лїберали ще гірше посрамими ся: вчера перейшла цїла урядничa лїста. Ми вже свого часу споминали, що полїтичні урядники піднесли гадку спільного поступованя всїх державних урядників. Вибрано комітет, на котрого чолї стоїть заступник кр. президента, правительственний радник Штронер, а вчера показало ся, що коли урядники хочуть, то можуть таки поставити на своїм. Їх лїста перейшла, отже вибрано з другого кола: Артемія Чунтуляка, Артура Фанґора, др. Йосифа Франка, Адольфа Гайнріха, Дмитра Ісопескула, Андрія Лїпперта, Кароля Марка, др. Володимира Филиповича (Русин), др. Едварда Райса, Едварда Шіллера, Ігнатія Щтронера, др. Кароля Тумлїржа і Фридриха Формунда. — Завтра вибирає перше коло, в котрім урядники поставили своїх 11 кандидатів, між ними двох Русинів: судового радника Володимира Ясеницкого і д-ра Володимира Залозецкого. Після всяких обчислень перейде урядничa лїста. — Орґан лїбералів Buk. Nachrichten в сегоднїшнім числї плачуть над „невірностию своїх“ виборцїв. Они не можуть отямити ся від тих несподїваних ударів. Значінє лїбералів в Чернівцях, а тим самим і на Буковинї паде скоро, а се очивидно відібє ся також на краєвих відносинах.

Преконїзация перемиского руского епископа. *Душпастир пише:* Як відомо, право потвердженя, институциї і рукоположеня (facultatem confirmandi et instituendi, manusque consecrationis impendendi) перимиского епископа в імени Апостольского престола (autoritate et nomine Sedis Apostolicae) має митрополит галицкий силою буллї папи Пія VII. з 22-го лютого 1808 року „In universalis.“ Се право спочиває на такім-же давнім праві митрополитів київских, потвердженім папою Климентієм VIII. при заключеню унїї берестейскої і оно розтягнене було згаданою буллею Пія VIII. також на диецезию холмску. Однако-ж в диецезиї холмскій того права митрополити галицкі виконувати не могли, позаяк тая диецизия лежить в державі российскій. За те що-до диецизиї перемискої право се завсїгди виконували. Синод львівский втягнув се право митрополиче в свої рішеня і розтягнув єго також на диецизию станїславівску. Преконїзациї дотеперішних двох епископів станїславівских відбувала ся в Римі; на будуще буде єї виконувати митрополит галицкий, бо рішеня собору львівского св. Престол потвердив. — Преконїзация теперішного Преосьв. епископа номіната Чеховича відбула ся в суботу 5-го грудня в митрополичій палатї у Львові таким способом: По службі Божій, при котрій Є. Ер. кардинал-митрополит Сильвестер удїлив львівским і перемиским кандидатам стану духовного піддияконат, о годинї 11-ій поред полуднем розпочав ся процес канонїчний що-до особи о. номіната. Сьвідками в тім процесї були Впр. оо. Ал. Бачиньский, пралат папский і митроп. капітули, Мирон Подолиньский, шамбелян папский і ґреміяльний крилошанин капітули перемискої, і о. Ал. Тороньский, совітник митроп. консисториї і гал. краєвої ради шкільної, сьвященик перемискої диецезиї. Всї три добре знають о. номіната від довшого часу: перший яко бувший віцеректор, коли о. номінат був префектом львівскої семинариї другий яко товариш в капітулї, а третий яко колишний професор о. номіната. Всї три сьвідки зложили в руки Єго Еміненциї на св. Євангеліє в каплици присягу, що на поставлені питаня будуть говорити правду. Потім поставлено їм питаня що-до особи о. номіната і епископства перемиского на письмі, і кождий сьвідок окремо списав свої відповіди на письмі, підписав і їх перед Єго Еміненциєю і в присутности Впр. о. архипресвитера Білецкого яко нотаря відчитав. Коли всї відповіди були вдоволяючі, тогдї покликано о. номіната, введено єго до каплицї, і він тут перед престолом на Євангеліє зложив віроісповідане, приписане папою Урбаном VIII. для восточних, почім Є. Ем. митрополит, в омофорі, мітрі і з жезлом в руцї, проголосив преконїзацию о. номіната. Тая церемонїя закінчила ся многолїтєм. Кромі того о. номінат одержав ще грамоту з підписом і печатю Є. Ем. кардинала-митрополита, котра відчитає ся прилюдно в катедрі перемискій підчас рукоположеня архиерейского. Також видасть Є. Еміненция грамоту до капітули, до духовеньства і вірних диецезиї з повідомленем о номінациї Преосв. о. Константина Чеховича епископом перемиским і о потверджeню єго в тім чинї. — Рукоположенє і інтронїзация відбудуть ся разом в половинї місяця лютого в Перемишли. По тім видасть

Росию — в часи нїгілїстичного руху. Герой, нїгілїст — братоубійця: вмертвляє противника своїх переконань, рідного брата. От і траґічна завязка. Побіч сего досить мрачного і розмазаного Каїна, що кидає ся на сценї мов щупак, котрого зловили і кинули на сухий беріг, — зложив Труш цїкаву вязанку з піяків, злодїїв і иньших нічних волоцюг, „бродяг“, так вірно і дотепно, мов би їх вигрів під власним серцем...

— На шекспірівский лад — толкував Труш. читаючи кождому — чи хотїв, чи не хотїв — плід свого дула. — Однак де їм таку штуку виставити! Полїция, панове, от що! Непозволили — менї честь, що не позволили... а соточка форшусу в кишенї. Ну, тої хиба не побачить більше директор... А я, панове знайте, поїду з моїм вірним другом, з моєю траґедиєю, дальше, в широкий сьвіт і побачите, що імя моє запише колись історня!

Пильненько оббіг нас довкола очима. Однак і тепер не стало сил — очи згубили ся; він спустив повіки і глянув в ту склянку, що стояла перед ним з недопитим вином.

— У мене більше таких траґедий — ту, в голові... бурмотїв і брав ся дальше пити.

Добра доза цинїзму і легкодушности була в тім чоловіцї. Являла ся она сейчас побіч щирої, як в дитини, наівности і горячої фантазиї, в котрій відзивав ся мимоволї потяг до чогось висшого, та красшого — симпатична черта в тім чоловіцї... Були у него колись не аби які завдатки. Злиднї їх зломили — не стало сил... Сегодня остала ся одна руїна: ся наівність, якою вбирав послїдний віддих живійшого свого духа.

Труш пив — за Трушом пило цїле товариство. На столї являв ся сьвіжий алькоголь за алькоголем і бігли так години за годинами. Скучно, чогось-то, не становило ся.

Звичайно було ще одно інтермеццо, що на хвильку займало увагу всїх. Приходив невеличкий, молодий чоловік, з коротким, покорченим повздовжними морщинами чолом і довгім, чорнім як смола волосю, що спадало буйною гривою на карк. Тодї шістьдесятьлїтний старець піднимав ся важно від свого пянїна, та епішив мовчки в кут, сїдав за стіл і замовляв собі четвертину білого вина. Його вговорювали — однак він нікого не слухав. Перебираючи сухими, довгими пальцями по столї, мов по клявіятурі, — покурював своє сиґаро і робив важне лице. Однак уже по хвилї піднимав ся, спішив до стола, де сидїло наше товариство і звертаючись до Труша, просив, щоб сей молодий чоловік, що йно прийшов, заняв його місце коло пянїна.

— Се галицкий ярмарок, що сей пан грає, се очевиднийй упадок музики, сї Ваґнери, Масканї і всї другі панове нового стилю... Жиди, от що? Однак, прошу, нехай борба веде ся супокійно: Правда, отся чиста і споконвічна, вийде колись тим скорше на верх і тодї срібними тонами прозвучить ще колись — хотьби моя Луция. Не правда-ж?...

(Дальше буде).

преосьвященний Константин до духовеньства і вірних своєї диецезиї перше пастирске посланіє, повідомляюче їх о вступленю на престол владичий.

Осьвітлене нашого міста. Коли в Чернівцях панували нафтові лямпи, горіло їх разом 500 штук, а то коштувало річно 6060 зр. Тепер осьвітлюють місто 24 електричних лямп лукових, 530 електричних лямп жарових і 265 нафтових лямп. Відповідно до того великого числа лямп збільшили ся також видатки на осьвітлене; електричне осьвітлене коштує 11.400 зр., а нафтове 3.300 зр., разом 14.800 зр. Як бачимо, коштує осьвітлене тепер о 8.100 зр. річно більше. Гроші вправдї великі, але ефект і користь з того не конче велика, бо надїї на електричне освітлене завели ґрунтовно.

Прелїмінар міста Чернівцїв на 1897 р. вже готовий. Він виказує звичайних видатків 483.482 зр., надзвичайних видатків 29.970 зр.; звичайних доходів 400.920 зр., надзвичайних доходів 1.800 зр. Отже видатків прелїміновано 513.452 зр., а доходів 418.926 зр., значить буджет виказує 94.332 зр. дефициту. Для покритя сего недобору мають підвисшити податок на школи о 15%, податок громадский о 10%, а доходи з того будуть виносити 93.750 зр., отже недобору було би всего на 780 зр.

О реальну школу рішила старати ся перемиска рада міска і вишле небавом делеґацию в сїй справі до міністра просьвіти.

Про походжене Волохів мав минувшого понедїлка в мадярскій академії етноґраф Володислав Рети відчит, котрий наробив богато шуму і небавом появить ся в нїмецкім перекладї. Рети виказує неправдивість твердженя, мов би волоский нарід повстав в Семигородї, а доказував, що Волохи походять від пастухів, котрі в семім столїтю завандрували з римского царства на балканьский півостров, і по перемішаню з тамошними Славянами і Ілїриками повстав волоский нарід.

В справі родинної драми в Штайнаманґер маємо вісти, що жінка ротмістра Петака жиє і що нема жадного небезпеченьства для її житя. Так само поручник Корб жиє і лїкарі надїють ся, що він скоро подужає. Ротмістр Петак сидить в ґарнїзоновім арештї. Він не є цїлком нормальний, отже тим більше імовірне, що допустив ся сего страшного злочину в хвилевім нападї божевільства. Показує ся також, що при тім стріляню в домі Петака був ще один офіцир ранений. Дїйсної правди сьвіт не дізнає ся; та вкінци може сьмило обійти ся без того.

Заклади на вибори в Америцї дотепнїйші, як в Чернівцях. У нас ідуть о фляшки, склянки а там підчас виборів президента Сполучених Держав ризикують люди своєю власною особою. Один проповідник заложив ся з другим проповідником о кандидата, що котрий з них „пошиє ся в дурні,“ той буде мусів в перелицьованім на виворіт убраню проповідати в найблизшу недїлю. Іньший заклад ішов о те, що програючий мав дати помалювати собі груди і плечі північно-американьскими національними барвами з 32 звіздами і так перейти означеними улицями. Комічний заклад зробив один дуже грубий пан, з дуже тоненьким, що програючий має три днї ходити в одїню вигравшого по найживійших улицях міста. Але вже на найлїпший дотеп попало двох, що заложили ся о те, що програючий має сїсти до дитячого візка, убрати ся в дитинячу капузу, і вложити до уст пипку з фляшочкою — а противна сторона має пхати сю стару дитину по бульварах.

Телеґрафічна пересилка рисунків буде невдовзї мабуть уже зовсїм можлива і зробить великий переворот в ілюстрованю часописий. Працює над нею Едісон. „Сам помисл — говорить він — не новий, бо то лиш улучшене знаної системи Каселлї. Вже перед кількома роками почав я занимати ся улучшенем тої машини, але відтягнула мене від того практичнїйша справа поправленя телефону. Аж тепер прийшло менї на гадку, що улучшене системи Каселлї може віддати немалі прислуги часописам. Для них власне призначений мій новий прилад, хоч я мушу виразно застерегти ся, що монополю не відступлю нїякій часописи. Патент застерігаю собі, а машинку може справити собі кождий видавець. Пересилка буде дуже проста. Артист зробить звичайний скіц, навине его на відповідний валець на одній телеґрафічній стациї, потисне ґузик, і в хвили, коли валець оберне ся довкола, на другій стациї буде вже готова репродукция. Все є вже готове до ужитку, розходить ся менї лиш о таке поменшене формату, щоби прилад можна було носити при собі в кишени і з кождої телеґрафічної стациї висилати рисункові депеші в часї, якого нинї треба на телеґрафічну пересилку 200 слів. Найдальше в сїчни апаратик буде вже в продажи. Не сподїю ся нїчого надзвичайного по тім малім улучшеню, кажу виразно „улучшеню“, не „винаходї“, бо помисл є власностию Каселлї. Не числю також на дуже великий покуп: імовірно закуплять собі его лиш найбільші европейскі і американьскі дневники. При тім, о скілько можу говорити про се на основі дотеперішних досьвідів, апарат буде функционувати зовсїм правильно лиш на віддалене 500 миль (певно англїйских, т. є. більше-меньше 500 кільометрів), а ще досить докладно на віддалене 1000 миль (наших кільометрів). Але заки віддам его в продаж, наміряю ще зробити проби з ним на лїнії межи Новим Йорком і Сан-Франциском“.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**
З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.